

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 13/2012
28.11.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Невенке Важић, Љубице Кнежевић-Томашев, Веска Крстајића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Владице Спасића и окривљеног Горана Стојановића, због кривичних дела злоупотреба службеног положаја у саизвршилаштву из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. и члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости: браниоца окривљеног Владице Спасића, адвоката Б.Т. и бранилаца окривљеног Горана Стојановића, адвоката В.Х. и адвоката Б.Д.-П., поднетим против правноснажних пресуда Окружног суда у Београду - Посебног одељења К.По1 број 66/10 (Кп.14/06) од 11.11.2009. године и Апелационог суда у Београду Кж1 По1 број 21/10 од 18.11.2011. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 28.11.2012. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Владице Спасића и Горана Стојановића, поднети против правноснажних пресуда Окружног суда у Београду - Посебног одељења К.По1 број 66/10 (Кп.14/06) од 11.11.2009. године и Апелационог суда у Београду Кж1 По1 број 21/10 од 18.11.2011. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду - Посебног одељења К.По1 број 66/10 (Кп.14/06) од 11.11.2009. године, поред осталих оглашени су кривим окривљени Владица Спасић и Горан Стојановић, због извршених кривичних дела: злочиначко удруживање из члана 346. став 2. у вези става 1. КЗ и кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. у саизвршилаштву у вези члана 33. КЗ.

Првостепени суд је овим окривљенима за наведена кривична дела претходно утврдио појединачне казне затвора, а потом их применом одредби члана 60. КЗ осудио на јединствене казне затвора и то: окривљеног Владицу Спасића на јединствену казну затвора у трајању од две године и осам месеци, а окривљеног Горана Стојановића на јединствену казну затвора у трајању од четири године и четири месеца у коју му се урачунава време лишења слободe и време проведено у притвору од 24.05.2006. до 02.11.2007. године.

На основу члана 206. став 2. у вези става 1. ЗКП, у вези члана 201- 203. и 205. ЗКП, оштећеном Предузећу ЈП „Путеви Србије“ из Београда делимично је досуђен имовинскоправни захтев па су између осталих окривљени Владица Спасић и Горан Стојановић обавезани да истом солидарно исплате износ од 85.743.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења. Оштећено предузеће је, за преостали део имовинскоправног захтева, упућено на парницу.

На основу одредби члана 196. став 1. ЗКП, у вези одредби члана 193. и 194. ЗКП, окривљени Владица Спасић и Горан Стојановић су обавезани да надокнаде трошкове предметног кривичног поступка, при чему је одређено да ће појединачни износи које треба да плате бити одређени посебним решењем. Ови окривљени су обавезани да на име паушала плате по 20.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 По1 број 21/10 од 18.11.2011. године у првом ставу изреке, уважањем, између осталих, жалби окривљеног Владице Спасића и његовог браниоца, као и бранилаца окривљеног Горана Стојановића, преиначена је првостепена пресуда, само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд за кривично дело злоупотреба службеног положаја у саизвршилаштву из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. и члана 33. КЗ, поред осталих, осудио окривљеног Горана

Стојановића на казну затвора у трајању од три године и десет месеци у коју му се урачунава време проведено у полицијском задржавању и у притвору од 24.05.2006. до 02.11.2007. године а окривљеног Владицу Спасића, на казну затвора у трајању од две године.

Другостепеном пресудом у ставу II изреке, уважањем, поред осталих, жалбе браниоца окривљеног Владице Спасића и по службеној дужности, у односу на, поред осталих, окривљеног Горана Стојановића, преиначена је првостепена пресуда, тако што је према окривљенима Владици Спасићу и Горану Стојановићу, на основу члана 354. став 1. тачка 3. ЗКП одбијена оптужба да су извршили кривично дело злочиначко удруживање из чл.346. ст.2. у вези ст.1. КЗ. На основу члана 191. став 1. ЗКП, одлучено је да трошкови кривичног поступка, који се односе на одбијајући део ове пресуде, падају на терет буџетских средстава.

Против ових пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног Владице Спасића, адвокат Б.Т., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости и првостепену пресуду која је преиначена другостепеном пресудом, укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да их преиначи и окривљеном Владици Спасићу изрекне знатно блажу казну, а оштећено предузете ради остваривања целог имовинскоправног захтева упути на парницу. У захтеву се предлаже да се овом окривљеном одложи извршење казне по правноснажној пресуди; и

- браниоци окривљеног Горана Стојановића, адвокат В.Х. и адвокат Б.Д.П., због повреде закона и повреде и ускраћивање људских права и слобода окривљеног или другог учесника, са предлогом да Врховни касациони суд у смислу члана 492. ЗКП, захтев усвоји и укине првостепену и другостепену пресуду и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење.

Након што је примерке захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП доставио јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, о којој није обавестио јавног тужиоца и браниоце окривљених, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке, а на којој седници је размотрио списе предмета са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, по оцени навода у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Горана Стојановића да су првостепена и другостепена пресуда донете уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП (члана 368. став 1. тачка 10. тада важећег ЗКП - „Службени лист СРЈ“ број 70 од 28.12.2001. године), на тај начин што је првостепени суд пресуду засновао на доказу – исказу „раније оптуженог“ С.Ј. на коме се према одредбама ЗКП судска пресуда не може заснивати, налазећи да записник о исказу овог окривљеног, након раздвајања кривичног поступка према њему, није могао бити прочитан применом одредбе члана 337. став 1. тачка 1. ЗКП, јер преминули С.Ј. више није имао својство „саоптуженог лица“ према члану 337. став 1. тачка 1. тада важећег ЗКП („Службени лист СРЈ“ број 70 од 28.12.2001. године), па је, према наводима захтева, у таквој процесној ситуацији, суд исказ раније оптуженог С.Ј. морао издвојити из списка, а у даљим фазама поступка С.Ј. је могао бити саслушан само у својству сведока, што се није десило.

Из списка предмета произлази да је након раздвајања кривичног поступка у односу на окривљеног С.Ј., 26.03.2008. године, првостепени суд на главном претресу одржаном 02.07.2008. године прочитао исказ С.Ј. из претходног поступка, на основу члана 337. став 1. тачка 1. ЗКП, а након тога је решењем КП 14/06 од 09.04.2009. године издвојио записник са главног претреса и транскрипт – аудио записа са главног претреса од 02.07.2008. године у делу где је прочитан исказ С.Ј. из претходног поступка од 25.09.2006. године са образложењем да он у време извођења те процесне радње читања није имао својство „саоптуженог лица“. Врховни касациони суд налази да је издвајањем записника са главног претреса и транскрипта аудио записа од 02.07.2008. године у делу где је прочитан исказ С.Ј. из претходног поступка решењем Окружног суда у Београду – Посебног одељења КП 14/06 од 09.04.2009. године, учињено у формално правном смислу, издвајање само технички сувишне првобитно учињене радње читања исказа окривљеног (из претходног поступка) на главном претресу. Ово из разлога што је наведену одбрану окривљеног дату пред истражним судијом од 25.09.2006. године, без читања наведеног

записника, суд у материјалноправном смислу ценио у склопу изнете одбране окривљеног са главног претреса, када је био један од саоптужених до момента раздвајања кривичног поступка, а која одбрана са главног претреса представља јединствену целину са раније датом одбраном окривљеног пред истражним судијом, те је у том смислу суд и ценио како у целини, тако и у вези са осталим изведеним доказима.

По оцени овога суда неосновано се истим захтевом истиче и да су нижестепени судови приликом доношења побијаних пресуда учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП (односно члана 368. став 1. тачка 10. тада важећег ЗКП) тиме што је првостепени суд током доказног поступка донео одлуку да се из судских списа издвоји исказ осумњиченог М.Ђ., дат у преткривичном поступку, наког чега је на главном претресу одржаном 02.07.2008. године суд опозвао ову одлуку и позивајући се на одредбу члана 226. став 9. ЗКП прочитао записник о саслушању преминулог М.Ђ. од 25.05.2006. године, који је дао овлашћеним службеним лицима МУП-а Ниш у својству осумњиченог што није могао да учини, јер се, према наводима захтева, записник о саслушању осумњиченог прибављен у складу са одредбом члана 226. став 9. ЗКП може користити у кривичном поступку као доказ само против тог истог лица када оно стекне својство окривљеног, а не и против трећих лица.

Наиме, Врховни касациони суд најпре налази, а насупрот изнетим наводима бранилаца окривљеног Горана Стојановића, да записник о саслушању осумњиченог М.Ђ. у преткривичном поступку СУП-а Ниш ОЗСПК Ку 10553/06 од 25.05.2006. године ни у једној фази поступка одлуком суда није издвојен из списка предмета, јер је првостепени суд, на записнику о главном претресу од 30.01.2008. године само одлучио да не чита наведени записник применом одредбе члана 337. став 1. тачка 1. ЗКП, налазећи да се не ради о саоптуженом лицу, а затим на главном претресу одржаном 02.07.2008. године опозвао решење већа да се овај доказ неће изводити на главном претресу применом члана 337. став 1. тачка 1. ЗКП и позивајући се на други законски основ - одредбу члана 226. став 9. ЗКП, донео решење да се овај записник прочита када је исти затим и прочитао.

По налажењу Врховног касационог суда, првостепени суд је био овлашћен да прочита наведени записник према одредби члана 226. став 9. ЗКП која одредба не прописује као услов за коришћење таквог доказа да се против лица, које је саслушано као осумњичени, у тренутку читања тог исказа, води кривични поступак, при чему је у конкретном случају осумњичени М.Ђ. саслушан у истом предмету и на околности истог догађаја поводом кога су окривљена, односно оптужена остала лица, а одредба члана 504ј. ЗКП („Службени лист СРЈ“ број 68 од 19.12.2002. године) на коју се позива суд, даје могућност суду да се искази и обавештења која јавни тужилац прикупи у преткривичном поступку могу користити као доказ у кривичном поступку, с тим да се одлука не може заснивати само на њима, што и није био случај у конкретном предмету. Из изнетог, Врховни касациони суд налази, а насупрот наводима захтева, да је записник о саслушању М.Ђ. у својству осумњиченог прибављен на законом дозвољен начин и изведен као доказ читањем на главном претресу од 02.07.2008. године, па првостепена и другостепена одлука нису засноване на доказу на којем се по одредбама ЗКП пресуда не може заснивати.

Наводи захтева браниоца окривљеног Владице Спасића, да су првостепени и другостепени суд својим пресудама учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП су оцењени као неосновани.

Наиме, бранилац у захтеву само уопштено наводи „да на основу свега напред изложеног, сматра да је првостепени суд конкретним поступањем учинио повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, јер се пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама ЗКП не може заснивати“, при чему наведену повреду закона не образлаже, нити указује на конкретне доказе за које сматра да су недозвољени, истичући у суштини да докази на којима се заснивају наведене пресуде нису били довољни за њихово доношење, чиме се по оцени овога суда, оспорава чињенично стање утврђено правноснажном пресудом, који основ у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не може бити разлог за подношење овог ванредно правног лека.

Бранилац окривљеног Владице Спасића у захтеву наводи да је нижестепеним пресудама на штету овог окривљеног учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2. ЗКП на тај начин што је у погледу кривичног дела које је било предмет оптужбе примењен закон који се не може применити истичући да се у радњама овог окривљеног не стичу законска обележја кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и 4. и члана 33. КЗ с обзиром да он није имао својство одговорног лица које мора да поседује извршилац предметног кривичног дела јер није био запослен у јавном предузећу „Путеви Србије“ већ је био запослен као сервисер у предузећу М.е. и искључиво је радио по налозима свог директора и запослених у ЈП „Путеви Србије“, те да самим тим није могао да изврши било који посао осим оног који је према налозима радио.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Владице Спасића, Врховни касациони суд оцењује неоснованим. Наиме, окривљени Владица Спасић је и по оцени овога суда, имао својство одговорног лица у Предузећу М.е. у коме је био запослен с обзиром да му је као сервисеру и раднику тог предузећа поверено обављање појединих послова - сервисирање уређаја за електронску наплату путарине на делу аутопута Београд - Ниш, а службена дужност као техничара електроничара му је, према члану 58. Правилника ЈП „Путеви Србије“ о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, који је у то време важио, била да: „ради на развоју, монтажи, одржавању система за наплату путарине и осталих електронских уређаја и делова појединих уређаја, самостално решава техничке проблеме у одржавању система за наплату и осталих елемената, уочава неправилности у експлоатацији елемената система за наплату и о томе обавештава непосредног руководиоца, учествује у прикупљању и преносу података са наплатних станица, ради и друге послове по налогу непосредног руководиоца“.

Сходно изнетом, окривљени је инкриминисане нелегалне радње - прављење, техничко усавршавање и поправка каблова који су коришћени у кабинама наплатних картица за незаконит рад, предузимао у оквиру делокруга својих овлашћења, односно службене дужности и са циљем да себи и другима прибави имовинску корист која прелази износ од 1.500.000,00 динара, те на тај начин као одговорно лице искористио свој службени положај, обављајући дужност техничара - електроничара.

Следствено томе, по оцени овога суда, без значаја је за правну оцену дела овог окривљеног чињеница што он није био запослен у Јавном предузећу „Путеви Србије“ с обзиром да је он био радник - сервисер АД М.е. које је као подизвођач према закљученом уговору било задужено да обавља послове одржавања компјутерске технике на наплатној станици у Нишу, те да је самим тим имао својство одговорног лица у смислу члана 112. став 5. КЗ, чије су службене дужности биле одређене чланом 58. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места ЈП „Путева Србије“.

С обзиром на изнето наводи захтева браниоца окривљеног Владице Спасића којима се указује на повреду закона из члана 439. став 2. ЗКП оцењују се неоснованим.

Бранилац окривљеног Владице Спасића захтевом указује да је првостепеном и другостепеном пресудом и то одлуком о имовинскоправном захтеву на штету овог окривљеног повређен закон из члана 441. став 3. ЗКП, имајући у виду да, према изнетом ставу у захтеву, на основу изведених доказа суд није могао да донесе такву одлуку о имовинскоправном захтеву којом је окривљеног обавезао да солидарно са другим окривљенима надокнади утврђену штету оштећеном предузећу, а тиме и у име свих осталих лица која су стекла имовинску корист на противзаконит начин и против којих није покренут поступак.

Врховни касациони суд налази да су неосновани напред изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца овог окривљеног, да су првостепени и другостепени суд одлуком о имовинскоправном захтеву повредили одредбу члана 441. став 3. ЗКП, јер првостепени суд одлуком о имовинскоправном захтеву није повредио законске одредбе, односно одредбе кривичног законика као и одредбе имовинског права на којима се имовинскоправни захтев заснива. Наиме, првостепени суд на основу законских овлашћења из члана 206. став 2. у вези става 1. ЗКП и члана 201. - 203. и члана 205. ЗКП, делимичним

усвајањем имовинскоправног захтева оштећеног предузећа „Путеви Србије“ у складу са одредбама грађанског права, којима за штету коју чине више лица заједнички одговарају сва лица, солидарно, обавезао је само оне окривљене за које подаци кривичног поступка пружају поуздан основ за делимично пресуђење у погледу имовинскоправног захтева, утврђујући да су наведени окривљени у периоду који је био обухваћен вештачењем радили и предузимали активности у вези са нелегалном наплатом путарине, те својим појединачним доприносом кроз заједничко деловање свих окривљених проузроковали штетну последицу.

По налажењу овога суда, наводима браниоца окривљеног када образлаже повреду из члана 441. став 3. ЗКП у суштини се оспоравају чињенично утврђење и закључци суда истицањем да одлука суда о делимично досуђеном имовинскоправном захтеву нема упориште у утврђеном чињеничном стању и изведеним доказима, те да се она заснива на непотпуно утврђеном чињеничном стању, чиме се по ставу овога суда не указује на повреду одредбе члана 441. став 3. ЗКП, већ члана 440. ЗКП, која није разлог за подношење овог ванредног правног лека.

Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи браниоца окривљеног Владице Спасића, да је првостепени суд повредио одредбе кривичног поступка и на чињенично стање утврђено у правноснажној одлуци погрешно применио закон, јер износећи наведене разлоге за постојање повреде из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП на коју се позива у захтеву, бранилац у суштини не указује на повреду закона, већ истиче да је првостепени суд донео своју одлуку на основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што иначе није предвиђен разлог за подношење овог ванредног правног лека у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Наводима истог браниоца да су изнети разлози у пресудама потпуно нејасни и у знатној мери противречни, да о одлучним чињеницама постоји знатна противречност између онога што је наведено у разлозима пресуда о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника, као и наводи захтева бранилаца окривљеног Горана Стојановића којима се указује да је закон повређен и тиме што су на штету овог окривљеног издвојени записници о исказима сведока В.Ц. и Д.Н. и да је на тај начин повређено право на одбрану овог окривљеног, у суштини се оспоравају наведене пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2 ЗКП и повреде закона из члана 97. у вези члана 368. став 2. ЗКП које повреде нису разлог за подношење захтева у смислу члана 485. став 4. ЗКП, од стране окривљеног и браниоца.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је поступајући на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и применом члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

Весна Веселиновић,ср.

Бата Цветковић,с.р.